

МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ И НАУКИ
РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

НАЦИОНАЛЬНЫЙ ЦЕНТР ТЕСТИРОВАНИЯ

ЭКЗАМЕНАЦИОННЫЕ ТЕСТЫ

по предметам
«КАЗАХСКИЙ ЯЗЫК» и «БИОЛОГИЯ»
для итоговой аттестации

(естественно-математическое направление)

1267 вариант

ФИО _____

Город (область) _____

Район _____

Школа _____ Класс _____

Подпись учащегося _____

2020 год

ВНИМАНИЕ!

1. Данная книжка содержит тесты по предметам **КАЗАХСКИЙ ЯЗЫК** и **БИОЛОГИЯ**.
2. Время тестирования - 160 минут (2 ч. 40 мин).
3. Тест по предмету **КАЗАХСКИЙ ЯЗЫК** состоит из трех блоков: «Аудирование», «Лексико-грамматический блок» и «Чтение». По блокам «Аудирование» и «Чтение» Вам предлагается по два текста с пятью тестовыми заданиями с выбором одного правильного ответа из пяти предложенных. «Лексико-грамматический блок» предусматривает 20 тестовых заданий с выбором одного правильного ответа.
4. Тест по предмету по выбору состоит из 40 тестовых заданий: 20 тестовых заданий с выбором одного правильного ответа, 20 тестовых заданий с выбором одного или нескольких правильных ответов.
5. За время тестирования необходимо выполнить тестовые задания по предмету **КАЗАХСКИЙ ЯЗЫК**, затем по предмету **БИОЛОГИЯ**.
6. Все необходимые расчеты можно производить на свободных местах книжки.
7. После завершения тестирования книжка должна быть сдана дежурному.
8. **Во время тестирования запрещается:**
 - без разрешения выходить из класса;
 - пересаживаться с места на место;
 - обмениваться экзаменационными материалами, переписывать;
 - использовать сведения, раскрывающие содержание тестов и кодов правильных ответов к ним;
 - пользоваться информационными материалами, электронными записными книжками, калькуляторами, телефонами и др. средствами коммуникации.

КАЗАХСКИЙ ЯЗЫК

Аудирование

Инструкция: «Внимательно послушайте текст и выполните задания по тексту».

1. Күн энергиясының адамзат пайдаланатын бөлігі
 - A) жеті мыңнан бір
 - B) тоғыз мыңнан бір
 - C) алты мыңнан бір
 - D) үш мыңнан бір
 - E) он мыңнан бір
2. Дәстүрлі емес энергия
 - A) көмір энергиясы
 - B) өсімдік энергиясы
 - C) ауа энергиясы
 - D) отын энергиясы
 - E) күн энергиясы
3. Атом электр стансаларында өндіріледі
 - A) су жүйелері
 - B) шикізат өнімдері
 - C) газ құбырлары
 - D) мұнай қалдықтары
 - E) электр энергиясы
4. Әлемде энергетиканың негізгі көзі болып табылады
 - A) газ, көмір
 - B) ағаш, тезек
 - C) жанғыш тақтатастар
 - D) су қоры
 - E) мұнай
5. Балама энергия көздеріне жатпайды
 - A) ауа
 - B) жел
 - C) күн
 - D) су
 - E) биоотын

Инструкция: «Внимательно послушайте текст и выполните задания по тексту».

6. Мәтінге сай келетін тақырып
 - A) Бұқаралық ақпарат құралдары
 - B) Ғаламтор тарихы
 - C) Пошта байланысы
 - D) Алғашқы әлеуметтік желі
 - E) Ғаламтор және біз
7. Желіні жасау тапсырылған университеттер саны
 - A) 1
 - B) 3
 - C) 2
 - D) 5
 - E) 4
8. «Интернет» сөзі енген тіл
 - A) француз
 - B) итальян
 - C) ағылшын
 - D) латын
 - E) грек
9. Ғаламтордың ең алғаш қолданылған мақсаты
 - A) әскери мақсатта
 - B) білім алу мақсатында
 - C) спорттық мақсатта
 - D) сауда-саттық мақсатында
 - E) тәжірибе алмасу мақсатында
10. Алғашқы сервер орнатылған жер
 - A) Лос-Анджелестегі Калифорния университетінде
 - B) Норвегияда
 - C) «НАСА» ұйымында
 - D) АҚШ-тың әскери зерттеулер агенттігінде
 - E) Ұлыбританияда

Лексико-грамматический блок

Инструкция: «Вам предлагаются задания с одним правильным ответом из пяти предложенных».

1. «Ұстамды, шыдамды, сабырлы» сөздері жататын нұсқа
 - A) синоним сөздер
 - B) ауыспалы мағыналы сөздер
 - C) тура мағыналы сөздер
 - D) антоним сөздер
 - E) омоним сөздер
2. Тура мағыналы сөз тіркесі берілген қатар
 - A) ақ жүрек
 - B) суық хабар
 - C) қара шаш
 - D) қатты сөз
 - E) жұмсақ мінез
3. «Ы, і, и» дыбыстарының жіктелуі
 - A) дауысты, еріндік, қысаң
 - B) дауысты, ашық, езулік
 - C) дауысты, жуан, ашық
 - D) дауысты, жіңішке, қысаң
 - E) дауысты, езулік, қысаң
4. Дауыссыз «у» дыбысымен жасалған нұсқа
 - A) куәгер
 - B) жауады
 - C) жуады
 - D) жуан
 - E) туынды
5. Сөз түрлендіруші жұрнақты сөз
 - A) бірге
 - B) кеңістік
 - C) үйшік
 - D) аталы
 - E) екеуле
6. Сөздің бөлшектеуге келмейтін мағыналы бөлшегі
 - A) түбірлес сөз
 - B) туынды сөз
 - C) күрделі сөз
 - D) түбір сөз
 - E) тіркескен сөз

7. Негізгі зат есім
- A) білгіш
 - B) білімді
 - C) білекті
 - D) салмақ
 - E) сүзгіш
8. Жалқы есім бола алатын сөз
- A) Тауық
 - B) Қарындаш
 - C) Дуадақ
 - D) Ақыл
 - E) Қаламқас
9. *Жаңбырдан кейін тау көрінісі қандай керемет*
Сөйлемнің соңына қойылатын тыныс белгісі
- A) Үтір
 - B) Леп белгісі
 - C) Қос нүкте
 - D) Нүкте
 - E) Сұрақ белгісі
10. Толымды сөйлем
- A) Өзеннен аулаймыз.
 - B) – Ертең театрға барасыз ба?
 - C) Ертең келеді.
 - D) Абай Тоғжанмен қимай қоштасты.
 - E) – Қайда барасың?
11. Синонимдік қатар
- A) алыс, ұзақ, жақын
 - B) көмескі, ескі, таза
 - C) бет, жүз, пішін
 - D) дауа, шипа, қасиет
 - E) түзу, тура, ұзын
12. *Бала ...*
Буын үндестігіне бағынбай жалғанатын қосымша
- A) -лар
 - B) -нікі
 - C) -қай
 - D) -жан
 - E) -пан
13. Дара, негізгі түбір сөз
- A) ықшамды
 - B) дауылпаз
 - C) қызғалдақ
 - D) қара торы
 - E) баспасөз

14. Көптік жалғауы жалғанатын сөз
- A) қыз
 - B) нан
 - C) қант
 - D) ұн
 - E) құм
15. Жіктік жалғауы жалғанған зат есім
- A) Ғылым таппай мақтанба.
 - B) Ақыл азбайды, білім тозбайды.
 - C) Байлықтың атасы – еңбек.
 - D) Оспанға өзінің қылығы ұнайды.
 - E) Сен өз жігіттеріңе басшысың.
16. Жақсыз сөйлем
- A) Сабақтан кешігуге болмайды.
 - B) Мен бүгін киноға барамын.
 - C) Қайда барасыз?
 - D) Баяу ескен қоңыр жел.
 - E) Отан – оттан да ыстық.
17. Жайылма сөйлем
- A) Жаңбыр сіркіреп тұр.
 - B) Егін даласы.
 - C) Ол киіне бастады.
 - D) Саяхатшылар ұзақ жүрді.
 - E) Тамыз айы.
18. Антоним қатысқан сөйлем
- A) Ол асқан ақылды, сөзге ұста адам екен.
 - B) Басқа адамды түсіну оңай емес.
 - C) Ерлік пен ездік жайлы ой-толғаныстары бар.
 - D) Қауіп бар жерде қатер бар.
 - E) Оқушыларға барлық жағдай жасалған.
19. Етістіктен зат есім тудыратын жұрнақ
- A) -дық
 - B) -шық
 - C) -й
 - D) -қар
 - E) -лық
20. *Баяу ескен жел бірде басылады, бірде жасыл шөптердің басын ақырын ырғайды.*
- Салалас құрмалас сөйлемнің шылауы
- A) кезектес
 - B) шартты
 - C) ыңғайлас
 - D) қарсылықты
 - E) талғаулы

Чтение

Инструкция: «Внимательно прочитайте текст и выполните задания по тексту».

Әже тәрбиесі

Бір күні Шоқан Айғаным әжесінің үйіне келді. Еркелене келіп, әжесіне бетінен иіскетіп:

– Әже, мен сізге бүгін бір қисса ала келдім, өзіңе оқып берем, – деген Шоқан Әубәкір молдадан әдейі сұрап әкелген «Боз жігіт» қиссасын оқып берді. Айғанымның Шоқан оқуынан бірінші тыңдаған қиссасы осы еді. Салмақпен асықпай, байыпты оқып, әрбір бөлімдерін орнымен баяндап бергеніне сыншыл да есті әже соншалық разы болып, батасын берді.

– Шоқанжан, бұл қиссаны мен бұрын естімеген едім. Сондай қызық екен. Біздің қазақ ақындары айтатын жырлар бұдан да қызықты, – деп Айғаным өзі әдеттегі әңгімешіл шебер тілмен Шоқанға «Ер Тарғын» жырын әңгімелеп берді. Әже әңгімесінің ұзын өзегіндегі Шоқанға ең ұнағаны, Ақжүністің жалғыз атты Тарғынды сүйіп, соған еріп елінен қашқаны, артынан қуып келе жатқан Қартқожаққа, қыздың тапқыр сөз айтып тоқтатқаны болды.

– Әже, бұл әңгімені маған неге бұрын айтпадыңыз? – деп Шоқан шұғылынан сұрай қалды.

– Мен бұл жырды саған ұғынуға ертерек қой деп жүр едім. Бүгін мына «Боз жігіт» қиссасын оқып бергеннен кейін, мұндай үлкен жырды ұғатын болғаныңды біліп отырмын. Тағы да ұзақ әңгімелерім бар. Кейін айтам, – деп Айғаным оның бетінен сүйді.

1. Шоқан «Боз жігіт» жырын әжесіне қалай оқып берді?
 - A) тапқыр сөзбен
 - B) қызықты түрде
 - C) салмақпен асықпай, байыпты
 - D) орнымен баяндап берді
 - E) әңгімешіл шебер тілмен
2. Әжесінің Шоқанға мұндай әңгімелерді бұрын айтпаған себебі
 - A) Өзі оқып жүрді
 - B) Екеуінің сирек кездесетіндігінен
 - C) Ұғынуға ертерек қой деп ойлағандықтан
 - D) Ол әңгіме айтпайтын болғандықтан
 - E) Кейін айтам, – деп жүрді

3. Айғанымның Шоқан оқуынан бірінші тыңдаған қиссасы
- A) «Көрұғлы»
 - B) «Ер Тарғын»
 - C) «Боз жігіт»
 - D) «Алпамыс»
 - E) «Қобыланды»
4. Шоқанға әжесі әңгімелеп берген жыр
- A) «Ер Тарғын»
 - B) «Алпамыс»
 - C) «Боз жігіт»
 - D) «Қобыланды»
 - E) «Ер Төстік»
5. Әжесінің Шоқанға соншалық риза болу себебі
- A) Бетінен иіскеткеніне
 - B) Оқу мәнеріне
 - C) Қонаққа келгеніне
 - D) Көп оқығанына
 - E) Ұғындыра алғанына

Инструкция: «Внимательно прочитайте текст и выполните задания по тексту».

Атаның ақылы

Аппақ шынды Алатаудың аясындағы Алматы қаласының Орталық саябағы маусым айы кезінде жайқалып тұр. Бой түзеген күміс қылқанды шыршалар, жасыл сырғалы ақбалтыр қайындар, жұпар иісі аңқыған аршалар гүлзарлы алаңдарды қоршап, қоңыр салқын самалмен тербеледі.

Бес жасар Бектай атасымен бірге бақ аралап, әткеншек тепті, серіппеден секіріп ойнады. «Поезға» мініп, «жол жүрді», «зымыранға» мініп, зымырады. Бір кезде тәмпіш мұрны тершіп, қарақаттай көзі күлімдеп, ол:

– Ата, шөлдедім, – деді. Атасы ақ күмістей сақалын тарамдап, күлімдеді де:

– Шөліңді қандыр, жарығым, – деп, оған салқындаған алма шырынын сатып әперді. Бекжан құтыдағы салқын, тәтті алма шырынын құшырлана жұтып алды да:

– Ата, балмұздақ жегім келеді, – деп, ентіге сөйледі. Ақжарқын атасы Бекжанға балмұздақ сатып әперді де:

– Ботам, балмұздақтан көп жеме, тамағың ауырып қалады, – деп ескертті. Бектай атасы алып берген балмұздақты біраз жалады да:

– Ата, шоколад жегім келеді, – деп, күлімдеді.

– Жарығым, әр нәрсенің шамасы бар. Қанағат керек.

– Ата, қанағат деген не? – деп, Бекжан сұрақ қойды.

– Күнім-ау, «қанағат» деген – әр нәрсенің шама-шарқын біліп, соған риза болу, тамақ ішудің де шегін, ретін білу... Қанағат қылмай, не болса соны талғамай, іше берсең, ауырып қаласың, – деп атасы ақылын айтты.

– Онда... Мақұл! – деп, Бекжан ойланып қалды.

Атасының ақылын түсініп, айтқанын істеген Бекжан бақта сейілдеп, жақсы демалды.

Әдібай Табылды

6. Мәтінде айтылмаған ақпарат

А) Шөліңді қандыр, жарығым.

В) Жарығым, әр нәрсенің шамасы бар.

С) Ата, балмұздақ жегім келеді.

Д) - Онда... Мақұл! – деп, Бекжан ойланып қалды.

Е) Атасы оған шие шырынын сатып әперді.

7. Оқиға болған кез

А) күзде

В) мамыр айында

С) шілде айында

Д) маусым айында

Е) тамыз айында

8. Бектайдың атасының мінезіне сәйкес нұсқа
- A) қатал
 - B) момын
 - C) сараң
 - D) ақжарқын
 - E) бір тоға
9. Мәтіндегі бала көзінің сипатталуы
- A) қарақаттай
 - B) бота көзді
 - C) қой көзді
 - D) көкшіл
 - E) қоңыр
10. Мәтінге сәйкес келетін тақырып
- A) Бала арманы
 - B) Мектепке жол
 - C) Жас кезіңнен сақта
 - D) Қанағат – денсаулық кепілі
 - E) Ауылға саяхат

Тест по предмету КАЗАХСКИЙ ЯЗЫК

завершен.

БИОЛОГИЯ

Инструкция: «Вам предлагаются задания с одним правильным ответом из пяти предложенных».

1. Основа воздушного питания растений
 - A) фототаксис
 - B) транспирация
 - C) фотосинтез
 - D) транскрипция
 - E) испарение
2. Клетки эктодермы кишечнорастворимых
 - A) железистые
 - B) стрекательные
 - C) каменистые
 - D) пищеварительные
 - E) воздушные
3. Представитель кистеперых рыб
 - A) латимерия
 - B) лосось
 - C) рогозуб
 - D) осётр
 - E) протоптер
4. Из желудка пища попадает в отдел кишечника
 - A) ободочный
 - B) прямой
 - C) тонкий
 - D) толстый
 - E) 12-перстный
5. Образуют Внутреннюю среду организма
 - A) кровь, лимфа, тканевая жидкость
 - B) цитоплазма и лимфа
 - C) плазма и лимфоцит
 - D) межклеточная жидкость и тромбоциты
 - E) органы и ткани
6. Фактор, выходящий за границу выносливости вида
 - A) благоприятный
 - B) невыносимый
 - C) полезный
 - D) ограничивающий
 - E) оптимальный

7. Из генеративных органов растений развиваются
 - А) заростки
 - В) гифы
 - С) споры
 - Д) гаметы
 - Е) зооспоры
8. Гриб, разрушающий древесину растений
 - А) спорынья
 - В) мучнистая роса
 - С) трутовик
 - Д) головня
 - Е) ржавчина
9. Хрящевая рыба
 - А) Скат
 - В) Осетр
 - С) Карась
 - Д) Окунь
 - Е) Сазан
10. Орган передвижения инфузории туфельки
 - А) Жгутики
 - В) Конечности
 - С) Реснички
 - Д) Параподии
 - Е) Ложноножки
11. В организме белой планарии отсутствует система
 - А) кровеносная
 - В) половая
 - С) нервная
 - Д) выделительная
 - Е) пищеварительная
12. Ткань, образующая слизистую желудка
 - А) Эпителиальная
 - В) Нервная
 - С) Мышечная
 - Д) Соединительная
 - Е) Костная
13. Заболевание, связанное с гиперфункцией щитовидной железы
 - А) эндемический зоб
 - В) микседема
 - С) базедова болезнь
 - Д) кретинизм
 - Е) сахарный диабет

14. Классификация мышц по функциям
- А) поверхностные и внутренние
 - В) продольные и косые
 - С) сгибатели и разгибатели
 - Д) гладкие и поперечнополосатые
 - Е) поперечнополосатые и продольные
15. Появление у отдельных особей признаков, характерных для предков и утраченных в процессе эволюции
- А) кроссинговер
 - В) онтогенез
 - С) рудимент
 - Д) атавизм
 - Е) филогенез
16. Антропогенный фактор
- А) распашка земель
 - В) хищнические отношения
 - С) кислотность почвы
 - Д) паразитические отношения
 - Е) космические лучи
17. Стебель – соломина, листья с влагалищем, плод – зерновка у растений семейства
- А) Крестоцветных
 - В) Пасленовых
 - С) Злаковых
 - Д) Бобовых
 - Е) Лилейных
18. Асцидии и аппендикулярии относятся к
- А) черепным
 - В) оболочникам
 - С) бесчелюстным
 - Д) челюстноротым
 - Е) бесчерепным
19. Часть органа слуха, заполненная жидкостью
- А) наружное ухо
 - В) внутреннее ухо
 - С) среднее ухо
 - Д) овальное окно
 - Е) ушная раковина
20. Н. Бутарин, А. Есенжолов, А. Жандеркин путём отдалённой межвидовой гибридизации вывели породу овец
- А) дегересская
 - В) курдючная
 - С) тонкорунная
 - Д) архаромеринос
 - Е) едилбаевская

Инструкция: «Вам предлагаются тестовые задания с одним или с несколькими правильными ответами».

21. По форме бактерии делят на
- А) почвенные
 - В) извитые
 - С) шаровидные
 - Д) клубеньковые
 - Е) палочковидные
 - Ф) бактериофаги
 - Г) гниения
 - Н) цианобактерии
22. Простейшие движутся с помощью
- А) ног
 - В) ложноножек
 - С) ресничек
 - Д) плавников
 - Е) жгутиков
 - Ф) щупалец
 - Г) мышц
 - Н) мантии
23. Отряд(-ы) класса земноводных
- А) чешуйчатые
 - В) черепахи
 - С) килевые
 - Д) бескилевые
 - Е) змеи
 - Ф) безхвостые
 - Г) безногие
 - Н) хвостатые
24. Грудная клетка образована
- А) грудными позвонками
 - В) плечевой костью
 - С) бедренной костью
 - Д) грудиной
 - Е) лопаткой
 - Ф) позвоночником
 - Г) ключицей
 - Н) ребрами

25. Виды тканей человека и животных
- A) механическая
 - B) образовательная
 - C) запасающая
 - D) нервная
 - E) выделительная
 - F) мышечная
 - G) эпителиальная
 - H) основная
26. Методы исследования наследственности человека
- A) цитогенетический
 - B) популяционный
 - C) генеалогический
 - D) аналитический
 - E) экспериментальный
 - F) описательный
 - G) лабораторный
 - H) наблюдательный
27. Значение водорослей в жизни человека
- A) получают антибиотики
 - B) используют в легкой промышленности
 - C) получают удобрения
 - D) используют в пищу и на корм животным
 - E) являются биоиндикаторами
 - F) получают топливо
 - G) получают йод, агар-агар, целлюлозу
 - H) используют в тяжелой промышленности
28. Функция эндосперма семени растений
- A) защита от перегрева
 - B) защита от холода
 - C) защита от высыхания
 - D) накопление минеральных веществ
 - E) защита от переувлажнения
 - F) накопление белков, жиров, углеводов
 - G) запасание питательных веществ
 - H) запасание воды
29. Отличие земноводных от рыб
- A) полость среднего уха
 - B) четырехкамерное сердце
 - C) костный скелет
 - D) жаберное дыхание
 - E) боковая линия
 - F) трехкамерное сердце
 - G) один круг кровообращения
 - H) два круга кровообращения

30. Форма тела инфузории туфельки
- A) веретеновидная
 - B) задняя часть заострена
 - C) округлая
 - D) передняя часть закруглена
 - E) лентообразная
 - F) цилиндрическая
 - G) непостоянная
 - H) похожа на след от туфлей
31. Простейшие передвигающиеся ресничками
- A) амеба
 - B) лейшмания
 - C) диффлюгия
 - D) инфузория
 - E) опалина
 - F) лямблия
 - G) радиолярия
 - H) сувойка
32. Процессы, происходящие в толстом кишечнике
- A) всасывание воды
 - B) всасывание углеводов
 - C) расщепление клетчатки
 - D) расщепление жиров
 - E) всасывание жиров
 - F) расщепление белков
 - G) формирование каловых масс
 - H) всасывание белков
33. Органы выделения человека
- A) пищевод
 - B) печень
 - C) сердце
 - D) легкие
 - E) желудок
 - F) почки
 - G) мозг
 - H) кожа
34. На границе между предсердиями и желудочками находятся клапаны
- A) эпикард
 - B) венозный
 - C) эндокард
 - D) двухстворчатый
 - E) трёхстворчатый
 - F) полулунный
 - G) аортальный
 - H) миокард

35. Фактор взаимоотношения между живыми организмами
- А) химический
 - В) экологический
 - С) биогеографический
 - Д) биотический
 - Е) абиотический
 - Ф) физический
 - Г) стационарный
 - Н) антропогенный
36. Моносахарид
- А) клетчатка
 - В) хитин
 - С) фруктоза
 - Д) лактоза
 - Е) целлюлоза
 - Ф) гликоген
 - Г) крахмал
 - Н) сахароза
37. Лишайники, в отличие от мхов
- А) делятся по форме на две группы
 - В) не имеют органов
 - С) растут на болотах
 - Д) состоят из трех организмов
 - Е) размножаются семенами
 - Ф) имеют тело – таллом
 - Г) размножаются спорами
 - Н) однолетние травянистые растения
38. Признак(-и) пресмыкающихся, позволивший им освоить сушу и обитать далеко от воды
- А) наружное оплодотворение
 - В) кожа сухая, покрыта роговой чешуёй
 - С) размножение связано с водой
 - Д) нет шейных позвонков
 - Е) кожа влажная, покрыта слизью
 - Ф) имеют трёхкмерное сердце
 - Г) откладывают яйца с кожистой оболочкой
 - Н) внутреннее оплодотворение

39. Полуконсервативный путь удвоения ДНК открыли
- A) Я.Беккори
 - B) Ч.Дарвин
 - C) Р.Воклен
 - D) Э.Чаргафф
 - E) М.Месельсон
 - F) К.Линней
 - G) Ф.Сталь
 - H) Р.Франклин
40. Виды гибридизации
- A) аутбридинг
 - B) комбинативный
 - C) инбридинг
 - D) гистологический
 - E) мутационный
 - F) биохимический
 - G) стабилизирующий
 - H) массовый

Тест по предмету БИОЛОГИЯ

завершен.